

Bilaga 1

Bedömagruppens bedömningar

Lärosäte	Huvudområde/examen	ID-nr
Högskolan Dalarna	Yrkeslärarexamen	A-2022-01-5246
Bedömning av utvalda bedömningsområden		
Förutsättningar		
Bedömning i den tidigare utvärderingen: I den tidigare utvärderingen framgår följande sammanvägda bedömning av bedömagruppens yttrande: "Antalet lärare och deras sammantagna kompetens när det gäller pedagogisk och professionsrelaterad kompetens är adekvat i relation till utbildningens storlek, innehåll och genomförande på kort och lång sikt. Det finns dock omfattande svagheter i den vetenskapliga kompetensen, och lärosätet har utvecklat lösningar för detta som förefaller rimliga även om arbete återstår. Detta är ett utvecklingsområde för lärosätet, vilket hör ihop med brister som framträder under bedömningsområdet utbildningsmiljö. Det är positivt att volymen på personalen möter behovet kopplat till utbildningen volym, och det är en förhållandevis liten utbildning sett till antalet studenter. Lärarnas pedagogiska kompetens är god och engagemanget i lärargruppen är hög. Bedömagruppen anser att lärosätet har genomfört flera åtgärder och visar en klar medvetenhet om att den vetenskapliga miljön behöver utvecklas och stärkas. Trots det anser bedömagruppen att området ändå visar brister och är ett fortsatt ett utvecklingsområde för lärosätet. Den forskning som finns på lärosätet är nuläget inte tillräckligt omfattande för att studenter och personal ska få möjlighet att verka i en vetenskaplig miljö med tillräcklig inriktning mot just yrkeslärandet. Inom det här området behöver lärosätet alltså framöver göra ytterligare medvetna och mer omfattande satsningar för att bygga upp en forskningsmiljö samt stärka sambandet mellan utbildning och forskning genom att konkret koppla pågående forskningsprojekt till och in i utbildningsmiljön. Bedömagruppen anser att följande bör följas upp: Lärosätet behöver följa upp den vetenskapligt professionsinriktade miljön specifikt för yrkeslärarutbildning och framför allt yrkeslärares arbete i yrkesämnen."		
Uppföljning av bedömningsområdet Förutsättningar		
Lärosätets analys av orsakerna till den ifrågasatta kvaliteten bedöms som tillfredställande och de åtgärder som redovisas i åtgärdsredovisningen bedöms som rimliga och ändamålsenliga. Sammantaget anser bedömare att de vidtagna åtgärderna ger tillräckliga förutsättningar för att lärosätet ska kunna säkra hög kvalitet i utbildningen.		

Utformning, genomförande och resultat

Bedömning i den tidigare utvärderingen: I den tidigare utvärderingen framgår följande sammanvägda bedömning av bedömargruppens yttrande:

”Bedömargruppen anser att utbildningen genom utformning och genomförande möjliggör samt genom examination säkerställer att studenterna, när examen utfärdas, visar sådana kunskaper i didaktik och ämnesdidaktik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser. Lärosätet arbetar aktivt med svagheter och utvecklar adekvata aktiviteter för att stärka områdena ovan. Bedömargruppen anser dock att det i utbildningen ingår alltför få aktiviteter och examinationer som är riktade mot området kannedom om vuxnas lärande. Den delen av examensmålet som rör vuxnas lärande anser bedömargruppen är en brist, och bedömer därför att måluppfyllelsen brister och varken är säkerställd i utformning, genomförande eller resultat.

Bedömargruppen anser också att utbildningen genom utformning och genomförande möjliggör samt genom examination säkerställer att studenterna, när examen utfärdas, visar förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och till viss del även den pedagogiska verksamheten i övrigt. Däremot är syftet att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling något svagare uppfyllt, eftersom den aspekten inte är lika tydliggjord i de lärandemål, aktiviteter, examinationer och bedömningskriterier som redovisas. Däremot finns det aktiviteter som ingår i flera moment.

Bedömargruppen anser att lärosätet säkerställer att utbildningen genom utformning och genomförande möjliggör, samt genom examination säkerställer, att studenten, när examen utfärdas, visar förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att utveckla sin kompetens både i yrkesämnet och i det pedagogiska arbetet. Det finns planer på flera relevanta utvecklingsprojekt som ytterligare kan stärka det här målet, men de redovisas relativt oprecist. Därför rekommenderar bedömargruppen att dessa utvecklingsarbeten framöver får en fortsättning och ett tydligt fokus.

När det gäller jämställdhet anser bedömargruppen att det utifrån vad som framkommer i självvärderingen är säkerställt att studenterna uppnår målet: visa förmåga att beakta, kommunicera och förankra ett jämställdhetsperspektiv i den pedagogiska verksamheten. Däremot anser bedömargruppen att det för lärosätet är ett utvecklingsarbete att än tydligare formulera vad som faktiskt görs relaterat till jämställdhet i olika kurser, även om självvärderingen ger ett antal konkreta exempel.

Bedömargruppen anser att utbildningens innehåll, utformning, genomförande och examination systematiskt följs upp på ett adekvat sätt, att resultaten av uppföljningen vid behov omsätts i åtgärder för kvalitetsutveckling samt att återkoppling sker till relevanta intressenter. Det finns på lärosätet många konkreta exempel på hur utbildningen har förbättrats. Lärosätet verkar också för att studenterna genomför utbildningen inom planerad studietid genom att stödja dem i t.ex. det akademiska skrivandet. Stödet till studenterna för att de ska klara utbildningen finns, men bedömargruppen vill också uppmärksamma lärosätet på att en låg kravnivå inte är acceptabelt. Lärosätet behöver därför fortsatt uppmärksamma eventuella tecken på att utbildningen har för lågt ställda krav och genomföra relevanta åtgärder.

Bedömargruppen anser att följande bör följas upp:

- Lärosätets arbete med att utveckla och säkerställa måluppfyllelsen i den del av examensmålet inom kunskap och förståelse som handlar om kännedom om vuxnas lärande.
- Hur lärosätet säkerställer att studenten visar sådana kunskaper i didaktik och ämnesdidaktik som krävs för undervisning”

Uppföljning av bedömningsområdet Utformning, genomförande och resultat

Lärosätets analys av orsakerna till den ifrågasatta kvaliteten bedöms som tillfredställande och de åtgärder som redovisas i åtgärdsredovisningen bedöms som rimliga och ändamålsenliga.

Sammantaget anser bedömarna att de vidtagna åtgärderna ger tillräckliga förutsättningar för att lärosätet ska kunna säkra hög kvalitet i utbildningen.

Bilaga 2

Lärosätets åtgärdsredovisning

Universitetskanslersämbetets utbildningsutvärderingar på grundnivå och avancerad nivå

Uppföljning av utbildning på grundnivå och avancerad nivå - åtgärdsredovisning

Lärosäte: Högskolan Dalarna

Yrkesexamen: Yrkeslärarexamen

Mallen för åtgärdsredovisning ska användas av lärosäten vars utbildningars kvalitet har blivit ifrågasatt i UKÄ:s utbildningsutvärdering. Mallen består av de bedömningsområden som ingår i en utbildningsutvärdering:

- **Förutsättningar**
- **Utformning, genomförande och resultat**
- **Studentperspektiv**
- **Arbetsliv och samverkan**

Mallen ska användas för de bedömningsområden som erhållit omdömet Inte tillfredsställande. Vilket eller vilka bedömningsområden som inte bedömts som tillfredsställande framgår av UKÄ:s beslut och bedömargruppens yttrande. För de bedömningsområden som bedömts som tillfredsställande ska inte någon redovisning göras.

Processen för uppföljning finns beskriven i dokumentet *Vägledning för uppföljning av utbildningar med ifrågasatt kvalitet* (UKÄ 2020). För information om de bedömningsområden som ingår i utbildningsutvärdering, se *Vägledning för utbildningsutvärdering på grundnivå och avancerad nivå* (UKÄ 2016, reviderad 2018). Ytterligare instruktioner följer nedan:

- Åtgärdsredovisningen indelas i enlighet med rubrikerna som framgår i mallen nedan. Eventuella underrubriker kan lärosätet fritt besluta om. Eftersom redovisningen endast ska omfatta de bedömningsområden som bedömts som Inte tillfredsställande kan rubrikerna för de Tillfredsställande bedömningsområdena tas bort.
- Varje bedömningsområde består av bedömningsgrunder och i vissa fall även mål. Lärosätet ombeds att endast fokusera på den bedömningsgrund/mål eller del av bedömningsgrund/mål som bedömts ha brister. Yttrandets olika delar, utbildningsvetenskaplig kärna och ämnes- och ämnesdidaktiska studier, är ett stöd i detta arbete. Lärosätet ombeds att först redovisa sin **analys** av bristerna och sedan en **redogörelse av de åtgärder** som genomförts i relation till bristerna. Eventuella bedömningsgrunder/mål eller delar av bedömningsgrunder/mål som inte bedömts ha brister behöver inte redogöras för.
- De åtgärder som redovisas i åtgärdsredovisningen ska vara genomförda och ska beskrivas så att de kan relateras till utbildningens tidigare uppläggning.

- Åtgärdsredovisningen ska kunna stå för sig själv, det vill säga den ska inte inkludera länkar. Nya eller reviderade kursplaner och utbildningsplaner laddas upp i UKÄ Direkt. Alla källor ska vara tillgängliga för bedömargruppen vid förfrågan.
- Om åtgärdsredovisningen relaterar till åtgärder som gäller lärar- eller handledarresurser ska tabell över personal fyllas i som bilaga till åtgärdsredovisningen. Tabellen omfattar i så fall all personal på utbildningen, men det ska framgå vilka ändringar som skett sedan utvärderingen genomfördes.
- Åtgärdsredovisningen ska omfatta max två sidor per bedömningsområde, förutom för bedömningsområdet Utformning, genomförande och resultat som inte ska överskrida två sidor per bedömningsgrund/mål. Med sidor avses sidor i den av UKÄ tillhandahållna mallen. Mallens formgivning och marginaler ska inte ändras.
- Åtgärdsredovisningen och eventuella bilagor laddas upp och registreras i UKÄ Direkt senast 2022-02-23. Se Användarmanual för UKÄ Direkt.

Bedömningsområde: Förutsättningar

Redovisa analys av bristerna i utbildningen i relation till bedömningsområdet och redovisa åtgärder vidtagna för att avhjälpa bristerna. Analysera och redogör endast för åtgärder som relaterar till relevanta bedömningsgrunder eller delar av bedömningsgrunder. Tydliggör vad som är nytt i relation till tidigare självvärdering och vilka konkreta förändringar som har genomförts. Relatera till ifylld och bilagd tabell över personal om relevant.

Bedömningsområdet Förutsättningar innehåller följande bedömningsgrunder:

Utbildningsmiljö: Det finns en för utbildningen vetenskaplig/konstnärlig och professionsinriktad miljö och verksamheten bedrivs så att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning.

Lärosätets redogörelse:

I samband med UKÄ:s beslut om ifrågasatt examenstillstånd tillsattes en arbetsgrupp bestående av tidigare och nuvarande utvecklingsledare för lärarutbildningsområdet, programansvarig för yrkeslärarprogrammet och forskningsledare för profilen Utbildning och lärande med uppgift att omgående ta fram en plan för vilka åtgärder som behöver vidtas på kort såväl som lång sikt för att säkerställa en vetenskaplig och professionsinriktad miljö i anslutning till yrkeslärarprogrammet som möjliggör ett nära samband mellan och utbildning, forskning och samverkan. Planen bereddes i ledningsrådet för Institutionen för lärarutbildning och beslutades av dess prefekt. Nedan redovisas vilken analys som låg bakom denna åtgärdsplan samt vilka konkreta åtgärder som nu är vidtagna.

Analys

Att den professionsinriktade utbildningsmiljön inom det yrkesdidaktiska området var i behov av utveckling var en analys som bekräftades av bedömargruppens utlåtande. Det blev då ännu mer tydligt att de satsningar som redan hade påbörjats under 2020 för att stärka den professionsinriktade forskningsanknytningen behövde byggas ut med än mer omfattande åtgärder för att forskningsmiljön kopplad till yrkeslärarprogrammet ska få en större volym, tydligare inriktning och ett större genomslag inom högskolans forskning och utbildning. Vår analys var att vi dels omgående behövde möjliggöra för fler av utbildningens disputerade lärare att bedriva mer omfattande yrkesdidaktiskt inriktad forskning, samtidigt som nya lärare med professionskompetens behövde rekryteras, dels behövde satsa mer långsiktigt genom att rekrytera doktorander med inriktning mot yrkesämnenas didaktik. Vi har också sett ett behov av att utveckla vår infrastruktur för forskningsmiljön i anslutning till yrkeslärarprogrammet genom att skapa ett eget forskningsseminarium under ledning av senior kompetens.

Åtgärder

I syfte att stärka forskningsmiljön i anslutning till yrkeslärarutbildningen har följande åtgärder vidtagits.

1. Riktade forskningssatsningar

Utöver den allmänna utlysning av interna forskningsmedel som genomförs årligen inom Institutionen för lärarutbildning gjordes under hösten 2021 en särskild utlysning med inriktning mot yrkesdidaktiska perspektiv. Dessa satsningar har resulterat i att två lektorer verksamma inom yrkeslärarprogrammet under två års tid kommer att bedriva forskning med fokus på yrkeslärares specifika kunskapsbas för undervisning i yrkesämnen till en omfattning av drygt 40 % av heltid vardera med början i januari 2022. De projekt som kommer att bedrivas inom ramen för denna satsning fokuserar på olika aspekter av språkets betydelse för yrkeskunnande, yrkesidentitet och yrkeslärande, vilket sammanfattas i begreppet *VET literacy*. Bland annat behandlas yrkeslärares och yrkeselevs möten med text och bilder i utbildningen, speciellt i klassrum och APL-plats, i syfte att beskriva och problematisera användning av text och bild som del av framställningar av yrkeskunnande inom olika gymnasiala yrkesutbildningar. En annan studie beforskar didaktiseringen av yrkestexter i yrkesutbildningen, dvs. hur yrkeslärare lyfter fram olika textpraktiker som betydelsefulla för yrkespraktiken och hur dessa bidrar till yrkeskunnandet. Öronmärkta forskningsmedel riktade mot det yrkesdidaktiska området kommer därefter säkerställas genom institutionens systematiska verksamhetsuppföljning.

2. Rekrytering av lärare med professionskompetens inom yrkesutbildning

En förutsättning för att lektorerna inom utbildningen ska få reella möjligheter att utnyttja avsatta forskningsmedel är att det finns erforderliga lärarresurser med yrkeslärarkompetens. Dessutom hade vi tidigare sett ett behov av att ytterligare stärka upp lärarresurserna med personer med god erfarenhet från yrkesutbildning och professionskompetens. Av dessa anledningar har två nya adjunkter anställts med egen yrkeslärarexamen och erfarenhet från undervisning i yrkesämnen på yrkesutbildning inom såväl vuxenutbildning som gymnasieskolan. Dessa lärare besitter även akademiska meriter i form av en master i pedagogiskt ledarskap och en magister i pedagogiskt arbete, den senare med ett examensarbete om simuleringsövningar i metodrum i vårdutbildning för elever med annat modersmål än svenska.

3. Rekrytering av senior kompetens med inriktning mot yrkesdidaktik och yrkeskunnande

För att bistå institutionsledning och programansvarig med en strategisk uppbyggnad av forskningsmiljön i anslutning till yrkeslärarutbildningen har en gästprofessor i yrkesdidaktik anställts. Förutom att leda den yrkesdidaktiska forskningsgruppen och dess nyinrättade seminarium, består uppdraget i att leda och bygga en sammanhållen yrkesdidaktisk forskningsmiljö, initiera gemensamma forsknings- och utvecklingsprojekt, samt att handleda doktorander. I uppdraget ingår också att aktivt leda och stödja forskarna under p. 1 i form av regelbundna schemalagda forskartreffar.

4. Inrättande av två doktorandanställningar

För att säkra lärarkompetensen såväl som forskningsmiljön inom det yrkesdidaktiska området på mer lång sikt, och för att utöka den reella forskningsverksamheten, har beslut fattats om att inrätta och utlysa två doktorandanställningar i pedagogiskt arbete med inriktning mot yrkesämnenas didaktik med start i augusti 2022 (annons bifogas). Dessa doktorander kommer dels att ingå i

doktorandmiljön inom pedagogiskt arbete tillsammans med övriga 24 doktorander, dels kommer de tillsammans med sina handledare och övriga yrk-forskare att utgöra en viktig del i den yrkesdidaktiska forskningsmiljön. Vi planerar också att utveckla särskilda forskarutbildningskurser inriktade mot forskning och teorier inom yrkeslärarande och yrkeskunnande, gärna i samverkan med andra lärosäten. Dessa två doktorander kommer också att bidra till att forskninganknyta grundutbildningen genom den undervisning inom yrkeslärarprogrammet som de förväntas genomföra inom ramen för sin institutionstjänstgöring.

5. Förstärkt forskningsperspektiv i yrkeslärarutbildningen

Åtgärder har också vidtagits för att ytterligare utveckla sambandet mellan aktuell yrkesdidaktisk forskning och utbildning. Vi har lagt in regelbundet återkommande moment i utbildningen där studenterna möter verksamma forskare på ett mer direkt sätt än tidigare, genom föreläsningar där forskande lärare presenterar pågående forskningsprojekt som relateras till studenternas utbildning. Vi har också väsentligen ökat förekomsten av vetenskapliga artiklar i utbildningens kurslitteratur så att alla studerande är väl bekanta med den forskning som presenteras i till exempel *Nordic Journal of Vocational Education and Training (NJVET)*. I samband med att yrkeslärarprogrammet reviderats inför nystarten HT-22 har varje kurs haft ett arbetslag där forskare inom ämnet varit med och tagit fram förslag på ny kurslitteratur, som sedan har granskats av ämneskompetenta examinatorer. Forskningsförankring har således varit en ledsjärna i detta utvecklingsarbete.

6. Nya samverkansprojekt med inriktning mot yrkeslärande

HDA:s nära samverkan med skolor i regionen (som beskrevs mer utförligt i självvärderingen) har nu kompletterats med två nya projekt inom ramen för ULF-verksamheten som är tydligt inriktade mot den gymnasiala yrkesutbildningen. Mikael Berg och Anders Persson bedriver ett projekt om undervisning av värdegrundsfrågor för elever på gymnasieskolans yrkesprogram, med fokus på elevers sätt att se på sig själva och samhället. Anna Annerberg och Martin Göthberg bedriver ett samverkansprojekt på temat ”Professionellt seende av praktiskt kunnande”. Forskningen följer ett utvecklingsprojekt där deltagande lärare inom yrkesämnen och estetiska ämnen lär sig mer om bedömning av elevers praktiska kunnande och utvecklar tidigare tysta dimensioner av den egna undervisningen. Forskningsprojektet syftar till att synliggöra och problematisera vilka aspekter av praktiskt kunnande som lärarna gör centrala i kollegial utveckling av den egna bedömningspraktiken.

Utöver dessa nya externa samverkansprojekt har även intern samverkan med högskolans vårdutbildningar initierats i syfte att samla och utveckla gemensam kunskap om didaktiska frågor kopplat till yrkes- och professionsutbildning. En relativt stor andel av högskolans yrkeslärarstudenter är verksamma inom just vård- och omsorgsutbildningar och möter därför liknande pedagogiska utmaningar som högskolans yrkesutbildningar har god erfarenhet av och kompetens för att arbeta med. Vi ser här goda möjligheter till att utveckla en delvis gemensam miljö kring yrkeslärande i form av t.ex. gemensamma seminarier för forskare, lärare och studenter.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Redovisa analys av bristerna i utbildningen i relation till bedömningsområdet och redovisa åtgärder vidtagna för att avhjälpa bristerna. Analysera och redogör endast för åtgärder som relaterar till relevanta bedömningsgrunder eller delar av bedömningsgrunder. Tydliggör vad som är nytt i relation till tidigare självvärdering och vilka konkreta förändringar som har genomförts.

Bedömningsområdet Utformning, genomförande och resultat innehåller följande

bedömningsgrunder:

Måluppfyllelse av kunskapsformen kunskap och förståelse: Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas

Visa sådana kunskaper i didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för yrkesutövningen i övrigt samt visa kännedom om vuxnas lärande.

Lärosätets redogörelse:

Analys

I samband med den översyn av hela yrkeslärarprogrammet som gjordes under 2021 idenitifierades ett behov av att skapa större sammanhållna kurser där kunskap i didaktik och yrkesdidaktik, inklusive metodik, gavs ett större utrymme. Detta behov gällde inte minst momentet vuxnas lärande och vuxenundervisning som vi såg behövde ta större plats vad gäller både kursinnehåll och examination för att säkerställa måluppfyllelse av hela detta examensmål. De yrkesdidaktiska workshoppar som genomfördes på försök med tema från Fordon- och transportprogrammet och från Hantverksprogrammet var framgångsrika, men det fortsatta arbetet med dessa workshoppar blev genom att de organisatoriskt låg utanför utbildningens kurser känsliga för förändringar i arbetsbelastning hos utbildningens lärare. Vår analys var därför att de behövde införlivas i de obligatoriska kurser som ges på programmet. Parallellt byggdes, med grund i dessa lokala workshoppar, ett nationellt samarbete upp för alumnverksamhet tillsammans med övriga lärosäten i Nationellt nätverk för yrkeslärarutbildning. Detta samarbete är nu terminsvis återkommande och erbjuder studenter tillsammans med alumner från hela landet att delta i diskussionsworkshoppar utifrån forskning och erfarenheter från undervisning i yrkesämnena.

Åtgärder

Utformningen av yrkeslärarprogrammet har gjorts om för att säkerställa utbildningens progression mot examensmålen och för att tydliggöra uppföljningen av studenternas VFU, som tidigare var utspridd på många småkurser. Utbildningen består nu av totalt sex 15 hp-kurser, varav VFU:n integreras i tre av dessa som vardera ansvarar för ett didaktiskt tema med tillhörande VFU-uppgifter (ny utbildningsplan och fyra av sex nya kursplaner, inkl. litteraturlistor, är beslutade och bifogas):

Kurs med VFU	Läses ihop med delkursen	Tema	VFU-uppgifter riktade mot
<i>Undervisning och ledarskap</i> 15 hp inkl. VFU 1, 10 hp	<i>Ledarskap</i> , 5 hp (inklusive vuxnas lärande, som även examineras)	Språkets betydelse	• Språk- och kunskapsstödjande arbetssätt • Flipped classroom
<i>Ämnesdidaktik och specialpedagogik</i> 15 hp inkl. VFU 2, 10 hp	<i>Specialpedagogik och ämnesdidaktik</i> , 5 hp	Ämnesdidaktik och specialpedagogik	• Yrkesdidaktiska metoder från forskning och från verksamma yrkeslärare efter studentens val och motivering • Specialpedagogiska metoder efter studentens val och motivering
<i>Professionellt lärarskap och skolutveckling</i> inkl. VFU 3, 10 hp ¹	<i>Skolutveckling och utvärdering</i> , 5 hp	Hållbarhet och professionellt lärarskap	• Kommunikation och relationer i den professionella rollen • Bedömningsarbete och skolutveckling

Det didaktiska innehållet har stärkts avsevärt även i de övriga kurserna, dels genom ny litteratur och nya arbetsuppgifter, dels genom större medverkan av forskande lärare. På önskemål från studenterna har även andelen metodikinslag ökat. I VFU 2 ligger de tidigare fristående (och frivilliga) yrkesdidaktiska workshopparna nu inbäddade som obligatoriska moment i kursen. Efter att studenterna mött yrkesdidaktisk forskning genom att bland annat läsa artiklar ut *NJVET* träffar de yrkesverksamma yrkeslärare som visat extra god pedagogisk skicklighet. Dessa erfarenheter ska sedan transformeras till egen undervisning och didaktisk reflektion under VFU:n.

Kunskap om vuxnas lärande och vuxenutbildning har i den reviderade programstrukturen fått betydligt större plats och tydligare progression än tidigare. I delkursen *Skolan förr och nu*, 5 hp, i utbildningens första kurs, introduceras numera såväl yrkesutbildningens som vuxenutbildningens framväxt. Vuxenutbildningens läroplan lyfts därefter fram parallellt med gymnasieskolans i alla programmets efterföljande kurser.

I delkursen *Ledarskap*, 5 hp, utbildningens andra kurs, fördjupas och examineras momentet vuxnas lärande. Studenterna möter litteratur som fokuserar på vuxnas lärande (litteraturlista bifogas) och ges två föreläsningar på temat. En föreläsning handlar om "Vuxnas lärande och vuxenutbildning" och ges av vår gästprofessor Per Andersson. En andra föreläsning handlar om "Språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt inom yrkesutbildning med utgångspunkt i exempel från vuxenutbildning" och ges av vår nya adjunkt Åsa Kindevåg som skrivit magisteruppsats på temat. Båda dessa föreläsningar följs upp med seminariediskussioner och examinationer. I den skriftliga delen av examinationsuppgiften redogör deltagarna för två till tre aspekter av elevers motivation och förutsättningar för lärande samt för hur de konkret kan planera och motivera sin undervisning med stöd av dessa. De jämför också undervisning av vuxna elever med undervisning av yngre elever genom att reflektera över vilka likheter och skillnader som kan finnas beträffande motivation och förutsättningar för lärande. Den skriftliga delen följs upp av en muntlig par- eller gruppexamination där studenterna får i uppgift att planera och motivera undervisning med temat hållbar utveckling för vuxna elever utifrån olika förutsättningar gällande elevgrupp och resuser (tid, plats, material, ekonomi osv.). Studenterna presenterar på vilket sätt de anpassat undervisningen till vuxna elever.

¹ Under utarbetning.

Denna examination, som infördes hösten 2021, har resulterat i mycket insiktsfulla reflektioner hos studenterna. Tack vare att vuxnas lärande och vuxenutbildning både introduceras och examineras tidigt, samt kopplas till studenternas egna erfarenheter, har det blivit ett ständigt närvarande perspektiv genom hela utbildningen.

Utöver dessa åtgärder i utbildningens utformning och genomförande för att stärka undervisningen om vuxnas lärande har också förutsättningarna för uppfyllelse av det aktuella examensmålet kopplat till didaktik och ämnesdidaktik stärkts genom den ökade tillgången till personal som bedriver yrkesdidaktisk forskning och som har egen bakgrund som yrkeslärare, inom gymnasieskolan såväl som vuxenutbildningen.